

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A mételykór. Dr. Mina János. — Mikor heréljük ki a bikaborjúkat? Szentkirályi Árpád. — A gyümölcsfa szaporítás módjai. Gábor József. — A czinke. Ébner Sándor — A luczernamag hamisításairól. — Erdőnyavalya. Biró Géza. — A galamb gyomirtó állat. — Éljen Mikháza! — Vidéki gazdasági tudósítások: Egerpatak, Dicső-Szt.-Márton, Csikszereda, Barót, Retteg. — Piaczi árak. — Hirdetések.

A métely kór.

Mivel e lapnak számos vidéki tudósításában említés van téve arról, hogy az ideán sok juh mételykórban pusztult el, talán nem lesz érdektelen ezen betegségről egy rövid értekezést a gazdaközönség elé bocsátani. A gazdák azonban ne várjanak egy biztos arcanumot, mellyel e betegséget gyógyítani lehetne; mert ilyen nem létezik; hanem fognak benne utasítást nyerni, arra nézve, hogy miképpen kell a gazdának azon kárt elhárítani, mely őt e veszélyes baj által fenyegeti.

A mételykór ugyanis egy senyves betegség, mely az epejáratban és epehólyagban előforduló szopóféreg által idéztetik elő. E betegségről tiszta fogalommal csak az bírhat, ki az azt előidéző féregnek természetrajzát ismeri. Ez a mételykórt előidéző féreg tartozik a laposférgek (Platyelmia) osztályához és pedig ennek második rendjébe a szopóférgekhez (Trematodes). Ezen szopóférgek nyelv vagy falevél alakuk és az elvált galandféreg izektől, proglottidáktól, megkülönböztethetők azáltal, hogy bélesatornával és fogó szervekkel bírnak és hogy a szopószervek a hason vannak elhelyezve. A szopóférgeknek felülete hártya által képezetik, mely alatt egy lágy kötszövetből álló és a testet képező alap állomány van elhelyezve, melyben az egyes szervek beágyalva vannak. A külső kéregállományban a bőrízomzat van elhelyezve, más izmok a hátról a has felé hatolnak, a szopóférgek erős izomzattal és idegrendszerrel is bírnak.

A test lapos tojásdad, gerely vagy kup idomu, a fej a testtől nem, vagy csak kevéssé határolt, a száj a test végén vagy annak közelében, többnyire egy szopó szervvel környezve van elhelyezve. A bázis nagyon izmos, a bélesatorna kétosztatu és vakon végződik, a végbél nyílás hiányzik, helyette egy elágazott edényrendszerhez hasonló kiürítési nyílás a test hátsó részén van elhelyezve. A légzési szervek hiányzanak, a garat közepén egy kettős idegducz van, melyről az idegek elágaznak. Hely változtatásra mint tapadó szervek az izmos szopó nyílások szolgálnak. Többnyire mindkét ivarszerv egy egyénben egyesítve; az ivarnyílások azonban elkülönítve, egymáshoz közelebb vagy távolabb, többnyire a has középvonalán vannak elhelyezve. A hímvesző fonálalaku és visszahuzható és egy vagy két herével bír; bir továbbá az állat petefészekkel, anyaméhkel és hüvellyel is. A párzás két egyén által eszközöltetik, de öntermékenyülés is lehetséges.

A szopóférgek, melyek más állati szervezetben mint élődiék fordulnak elő; a pete fejlődésétől egészen a tökéletes kifejlődésig nemzedék váltakozásnak (Generationswechsel, Metagenesis) vannak alávetve. A petében levő ébrény, fejlődésének kedvező helyre, a külvilágra jutván, egészen más alakú állattá fejlődik, mint szülői voltak. Az érett ébrény vízbe jutván és a petetoknak fedelét lelökven, abból kibúvik és sebesen uszkál, ha felbőre csillámos szőröcskével bír; ha pedig teste meztelen, akkor a víz fenekén mászkál mindaddig, míg megtelző más állati szervezetbe, vízi rovar- csiga- vagy kagylóba jut; itt csillámos felső rétegét hamar elvesztvén, egy alig mozogható cercaria csatornává változik (csiracsatorna vagy dajka); vagy egy mozogható dajkaesatornává — Redia.

Ezen csatornák belsejében vagy közvetlen, vagy másodlagos csiracsatornák képződése után, farkkal, vagy a nélkül bíró cercáriák fejlődnek. A farkkal bíró cercáriák a csatornát elhagyják és ha vízbe jutnak, abban sebesen uszkálnak és ilyen állapotban a vízzel könnyen az emlős állat szervezetébe

juthatnak, többnyire azonban férgek, csigák és rovar álcákba kerülnek; itt farkukat elvesztvén bebábosodnak, de némelykor a víz melletti növények felületén is bebábosodnak. Ha ilyen bebábozott cercaria egy emlős állat által takarmánnyal felvétetik, annak belsejében a tökéletes szopó féreg, vagy méte lyféreg fejlődik ki.

Könnyen felfogható már most, hogy ezen complicált változási és vándorlási folyam alatt temérdek sok cercária pusztul el, de ezen veszteség az által egyenlített ki, hogy egy dajka számtalan cercáriát fejleszt.

Házi állatainknál háromféle szopó féreg fordul elő u. m.

1. A kétlyukas szopó féreg — *Distomum* ide tartoznak: a.) A kélyukas máj szopó féreg — *Distomum hepaticum* és külön b.) A gerelyalaku szopó féreg — *Distomum lanceolatum*.
2. A véglyukas szopó féreg — *Amphistomum*.
3. A félyukas szopó féreg — *Hemistomum*.

Azon két szopó féreg, mely a pusztító méte lyféregnek okozója szokott lenni, következő sajátságokkal bír:

1. A nagy méte lyféregnek — *Distomum hepaticum* — mellső testrésze meglehetősen vastag és kupalaku. A test hátsó része lapos, nagy és széles, hátrafelé elkeskenyedve, felbőre tüskés csillámmal ellátva. Száj és szopó szerv a has középvonalán elhelyezve, nagyon kicsinyek, a két nyílás között van az ivarnyílás. A tojásdad petékből, vízbe jutván, kupidomu ébrény fejlődik, mely csillámos szőröcskével van ellátva és e miatt sebesen uszkál a vízben.

2. A gerelyalaku szopóféregnek — *Distomum lanceolatum* — teste vékony, hosszukás, gerelyalaku, elől hegyesebb mint hátul, felbőre meztelen. Az ébrény még az anyahasban levő petében fejlődik és a vízbe jutván csak néhány hét múlva buvik ki abból és körtve- vagy golyó alaku és kis nyújtvánnyal van ellátva. A cercáriák vagy cercária csatornák a tányéresiga (*Planorbis*) testében tartózkodnak.

Ha ezen fent nevezett két szopóféreg a juh-májban, illetőleg annak epejáratában és az epehólyagban nagyobb mennyiségben előfordul, azon betegséget idézi elő, mely méte lyféreg elnevezése alatt ismeretes.

A mi a méte lyféregnek kórtanát (aethiologiáját) illeti, tudjuk, hogy a betegség leggyakrabban a juhoknál szokott előfordulni, ritkábban a szarvasmarha, kecske és disznónál; annak előidéző oka pedig mindenkor a méte lyféreg csirájának felvétele takarmánnyal vagy vízzel. Mivel pedig a méte lyféreg csirái, a cercáriák, cercária csatornák és Rédiák a víz jelenlététől függenek, e miatt a betegség oly juhnyájokban szokott fellépni, melyek lápos, ingoványos, posványos, vagy vízáradásnak kitett helyeken legelnek, vagy a hol a máskülönben jó legelőn, még is egyes vizek helyek fordulnak elő; méte lyféreg támadhat továbbá ilyen helyekről nyert takarmány etetése által, ugyancsak ilyen csirákat tartalmazó víz ivása által, minő a tavakban állott víz szokott lenni.

A hol az ilyen helyi viszonyok állandók, ott a betegség minden évben mint helytálló járvány szokott előfordulni és temérdek pusztításokat viszen véghez. Nedves időjárás alkalmával még olyan helyeken is fel lép, a hol az máskor nem ismeretes;

ilyenkor számtalan csiga találkozik a legelőn, különösen a tányéresiga, melynek belsejében a cercáriák be-vándoroltak.

A befertőzés vagyis a csira felvétele a nyári és őszi hónapokban szokott történni.

A méte ly csirákat tartalmazó cercáriák a takarmánnyal vagy a vízzel a gyomorba jutnak, honnét az epecsatorna nyílásába és azután az epejáratban tovább vándorolnak.

A méte lykórban elpusztult állatoknál következő bonczlelet találtatik:

A hasürben nagyobb mennyiségű savó (hasvizkórság), az epehólyagban és epejáratban nagyobb mennyiségű vagy nagy méte lyféreg, vagy gerelyalaku méte lyféreg találtatik; az epejárat csatornája 4—5-ör tágasabb a rendesnél, állománya meg van vastagodva, némelykor porcz- kemény, némelykor meg is van meszesedve; ezen túltengés következtében a máj állománya sorvad. A senyves vizkórság a vizerekre gyakorolt nyomás következtében fejlődött. Némelykor a tüdőhörgökben nagy mennyiségű szálféreg (*Strongillus filaria*) is találtatik.

A méte lykórnak kórtüneteiről megemlítjük, hogy midőn a betegség már előre haladott, a sápkór tünetek mellett még oly jelek lesznek észlelhetők, melyek idült májbajra engednek következtetést. Ugyanis az állatnak járása rest, bágyadt, a nyáj mögött marad, minden ellenállás nélkül könnyen lehet megfogni; a gyapju kevésbé ruganyos, fénytelen, könnyen kihuzható, az alatta levő bőr halvány, némelykor vizenyős, különösen a fejen és nyakon. A látszó takhártyák szinte halványok és sűrű nyákkal borítvák. A szemköthártya halvány, vagy kékes színű, a beiső szemszögben egy vizenyős daganat, a szemhéjjak szintén vizenyösen duzzadtak, a szem túlkhártya, vagyis fehér hártya sárgás színezetű. Az állat nagyon elsoványodva, a has felpuffadva, lüktetése által a bennlevő víz hullámozása kivehető. Az ütérverés siettetett és kicsiny, a szívverés mindkét oldalon hallható. Az étvágy hiányzik, a szomjuság nagy és a betegség vége felé mindenkor hasmenés csatlakozik ahhoz. Határozott kórisme azonban csak bonczolás után tehető és a hol hulla, vagy gyengélkedő állat bonczolási rendelkezésre nem akadna, ott a bélsarat kell göröcsövíleg megvizsgálni, melyben a méte lyféreg tojásdad petéit meg lehet találni.

A betegség lefolyása lassu, hónapokig is eltart; báránynoknál gyorsabb a lefolyás.

A jóslat kedvezőtlen. Igaz ugyan, hogy kevés méte lyféreg mellett az állati szervezet nem szenved változást, sőt a férgeknek 9—10 hónapi tartózkodásuk után — mely idő alatt petéiket lerakják — azokkal együtt maguk is eljuthatnak a nyombélbe és onnan a külvilágra; de a hol a nyájban a senyves állapot kifejlődött, legzélszerűbb öszkor próbalevágásokat eszközölni; (az ilyen próbalevágásokat az előre vigyázó juhsgazda minden ősszel megteszi) és ha ilyenkor méte lyféregek találtatik, a gyengélkedő állatokat mind a mézárszékre kell juttatni, mert azoknak pusztulása a jövő tavaszon bizonyos, holott ilyenkor azoknak husa, ha a senyv még tökéletesen ki nem fejlődött, jó és élvezhető.

Gyógykezelés. Mivel a betegség előhaladott fejlő-

désben absolute gyógyíthatlan, e miatt az óvintézkedés a legnagyobb figyelmet érdemli. A már említett öszi kimustráláson kívül, első sorban oda kell törekedni, hogy a juhok ilyen gyanus legelőktől és ivóhelyektől távol tartassanak és hogy ilyen helyekről nyert takarmánnyal ne tápláltassanak. Tartós nedves időszakokban czélszerű a juhoknak reggel, kihajtás előtt kevés száraz takarmányt és kevés jó ivó vizet adni és időnként, körülbelül minden 8-ik napon a következő szerekből u. m.

Végy: Ürömfüzből és kálmos gyökérből, mindegyikből egy kilogrammot.

Varadics gyökérből és égetett csontból, mindegyikből 500 grammot.

Vasgáliczból 125 grammot; porrá törve egy báránynak 15 grammot, egy juhnak 30 grammot, darált zabbal, nyeletképpen kell beadni.

Oly helyeken, hol a betegség minden évben mint helytálló járvány fordul elő, ott csak a legelőknak alagsóvezetés általi kiszáritása segíthet.

Ezen betegség a még nálunk érvényben álló osztrák polgári törvénykönyv 925-ik §-sa szerint két havi kezességi határidővel a kezességi hibákhoz tartozik. Baden, Bajorország és Würtembergben a határidő 14 nap, Szászországban 30 nap.

Dr. Mina János.

Mikor heréljük ki a bikaborjukat?

A legközelebbi multban gazdáink közül legtöbben csak a földmivelést, illetőleg a gabona termelésre vonatkozó ágát tekintették egyedüli pénzforrásnak, a szarvasmarha tenyésztést pedig csakis annyi figyelemben részesítették, mennyit ez, mint a talaj megszántásához és a termények haza hordásához szükséges eszköz, elkerülhetlenül megkíván; sőt még ezen igen csekély figyelem is jobbára csak a népnél volt észlelhető, a birtokosság pedig — kivéven egy-két, gulya- tartó főurakat és nagy ritkán egy-egy kissebb birtokost — éppen nem foglalkozott szarvasmarha tenyésztéssel. Megvásárolták a gazdaságunk folytatására szükséges számú ökröket, azokat később kicserélték újabbakkal, mindössze ebből állott eljárásuk és ha legjobb esetben az ökröket megvették soványan és eladták kihizva, vagy véletlenül az eladásig a marha ára netalán emelkedett és így néhány forint nyereségük maradt: teljes önelégültséggel hitték, hogy számitó emberek, hogy megtettek mindent, mit egy okszerű gazdának tenni kell. És ez öskori cserevásárt folytató „számitó“ gazdák nem vették figyelembe sok egyéb között — melyeket ezuttal fejtegetni e lapok hasábjain mostani cikkünk számára adható tér nem engedi — nem számítottak sok egyéb között csak arra sem, hogy eladhatjuk a kövér ökröt, a nélkül hogy szükségünk lenne mást venni helyébe, ha a következő ivadék betölti az üresen maradt jármot.

Nagy megnyugvással mondhatjuk, hogy az ilyeszerű számitások uralma nálunk is már-már csak „volt.“ Ma már akármerre tekintünk szét, úgy találjuk, hogy kevés kivétellel a birtokosság istállóiban is a czimeres ökrök mellett több-kevesebb számú anya-tehén és növendék marha van és ha a tenyésztési és növelési eljárások még sok kívánni valót hagynak

is fenn, megnyughatunk abban, hogy „nem lehet mindent egyszerre,“ és hogy a kezdet meg van, ezt pedig fokoként követi a haladás. Megnyughatunk abban, hogy „a szükség tanít“ és hogy a naponkint inkább mutatkozó szükségnek fogjuk köszönhetni azt, mit a régebbi könnyű életmóddal soha el nem értünk volna, hogy országreszünkből az lesz, mire első sorban hivatva van: kivitel-képes baromtenyésztő ország.

És éppen ez okból most, midőn a tehének általános borjuzása történik vagy lefolyt, szükségesnek találjuk megemlékezni a baromtenyésztési eljárások egyik lényeges részéről: a bikaborjuk kiheréléséről. Mert az ökr nevelésre éppen nem mellékes körülmény az, hogy a borju mikor heréltetett ki és mint-hogy e lapok tisztelt olvasói között is lehetnek, sőt bizonyára vannak is olyanok, kik e részben kezdő gazdák; sőt lehetnek talán olyanok is, kik nem kezdők ugyan, de sok oldalról igénybe vett figyelmüket e tárgy kikerülte; az alábbiakban körvonalozott és több oldalról tett tapasztalatok által igazolt erre vonatkozó szabályok közlését nemcsak időszerűnek, hanem talán jogosultnak is találjuk.

A bikaborjuk kiherélésének idejét a tenyésztés czélja határozza meg. Ha a felnevelendő ökröket saját mezei munkáink végzésére akarjuk használni és csak akkor szándékozunk eladni azokat, midőn a vénülés következtében kezdenek már kevésbé használhatokká válni: a kiherélést halasszuk el egész $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ éves korukig, mert a későn herélt ökrök törpebb, de zömökebb testalkatúak, erősebbek és szívósabbak lesznek. Ellenben ha az ökröket vagy ezek egy részét teljes kifejlődésük után azonnal el akarjuk adni és a tenyésztés fő czélja ezeknél nem a terhes mezei munkák végzésében áll, hanem abban, hogy minél magasabb árban értékesíthessük: ez esetben az ilyen bika borjukat már 1—2 hetős korukban ki kell herélni. A korán herélt borjuk izomereje nem lesz ugyan oly nagy, mintha a herélés később történt volna, de az ökr test nagysága aránytalanul tekintélyesebb lesz és a hizási hajlam is sokkal nagyobb, mely két körülmény az eladásnál nagyon is lényeges.

A korán herélt ökr megtartja szelid, tehen-tekintetét, testalkata is nyulánk, tehen állásu lesz, szarva vékonyabban és hosszabbra nő, lépése gyorsabb lesz, de a járomban kevésbé szófogadó és hamarabb kifárad; a későn herélt ökr tekintete némi daczosságot, vadabb kifejezést vált, testalkata him-jelleget ölt, tömöttebb, izmosabb lesz, szarvai rövidebben maradvastagságban nyernek, lépése lassabb, de a járomban szeliden szoktatva oda lépik, hová a béres akarja s hosszas és terhes munkát is jól megbír. Kimagyarázhatlan, de tény, hogy a későn herélt ökrök daczosabb tekintetűek és mégis sokkal ritkábban fordul elő közöttük dőfös, ingerlékeny, mint a korán herélt, szelid tekintetűek között.

A fennebb megkülönböztetett tulajdonságok annyira a herélés idejének következményeképp tűnnek fel, hogy kivétel csaknem soha sem mutatkozik és éppen azért e körülményeket a felnevelendő ökrök társasításánál nagyon figyelembe kell venni, minthogy az ökrök eladása, illetőleg vásárlása nem egyenkint, hanem a párjával szokott történni és egyet, vagyis

a bevett szőlőmód szerint „fél ökröt“ csakis mészáros veszen, vagy kivételesen oly gazda ember, kinek egyik ökre elkárosodván, történetesen éppen „fél ökre“ van szüksége, és az, melyet árulunk, véletlenül éppen talál az övéhez. És ez okból a „fél ökr“ mindig is sokkal olcsóbb, mint egy hasonló pár árának fele része. Szintoly nehéz eladni olyan pár ökröt is, de járomban használni sem jó, melyek egymásnak testi fejlődésükre nézve nem társai és egyfelől azért is nagyon kell figyelni a herélés idejére. Hasonló apától és anyától született két borjuból, ha szintén fél év születési különbség van is közöttük, 4 éves korukban tökéletesen páros ökrök lesznek, ha egyenlő tápláltság mellett egyenlő idős korukban heréltettek ki, míg ellenben ha egyik sokkal fiatalabb korában heréltetett ki, mint a másik, soha sem lesznek párosok, ha szintén ugyanazon napon születtek is.

De a társasíthatásra nézve a herélés idejének okszerű meghatározása még fontosabb azon esetben, ha különböző nagyságu két tehéntől esett bikaborjainkból akarunk legalább magasságukra nézve páros ökröket növelni; heréltesük ki a kisebb tehén borját egy hetős korában, a nagyobbik tehén borjának kiherélését pedig halaszszuk el az anyák test nagyságának különböztetéséhez képest $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ éves koráig és az eredmény ha nem is minden tekintetben, de legalább a test magasságra nézve meglehetősen kielégítő leend. Igen természetes, hogy ezen eljárásnál a kisebbik tehén borjának testi fejlődését nagyban fokozhatjuk azáltal, ha az első évben több szemes eleséget adunk neki, mint leendő társának.

Szentkirályi Árpád.

A gyümölcsfa szaporítás módjai.

A gyümölcsfa szaporítására nézve annyiban eltérők a fogalmak, hogy vannak, kik magát a nemesítést vagy ojtást nevezik szaporításnak, mellyel valamely nemes gyümölcsfajt azon fa galyainak vagy szemeknek más alanyba való forrasztása által megsokasítanak, illetőleg egy nemes gyümölcsfából száz meg ezer oly faj nemes gyümölcsfát állítanak elő.

Ily értelemben lehet ugyan mondani a nemesítést szaporításnak, mert azon fajt csakugyan megsokasították; de csak bizonyos faj szaporításnak, mert a nemesítés által csak a már meglevő gyökeres alany változik át azon fajjára, mit abba belememesítettünk, de az átváltozás által az előbbi vagyis az alany faja megsemmisül p. o. ha valakinek van egy fiatal szilvafája, mely nemesítés nélkül is hasznos gyümölcsöt termelt volna, de tetszik neki abba kajszinbaraczkot nemesíteni, ez által a kajszinbaraczkot szaporította ugyan, de a szilvafa megsemmisült, vagyis a már meglevő szilvafák száma egygyel kevesbedett, minélfogva a nemesítés csak bizonyos fajnak a többi rovására való szaporítása vagy terjesztése, de nem általános gyümölcsfa szaporítás.

Éppen azért mi csak azon gyümölcsészeti eljárásokat nevezük szaporításnak, melyek által bármi módon is egy vagy több egészen új és önálló gyökeres csemetét állítunk elő.

A gyümölcsfák többféle módon szaporíthatnak és pedig vagy a mint vidékenkint valamely szokás hagyományként meg-

maradt, vagy a mint egyes tenyésztők nagyobb sikerrel vagy előszeretettel azt folytatták és elterjesztették.

Leginkább el van terjedve p. o. a magról, gyökérsarjakról, dugványról és bujtás által való szaporítás.

Mi ezen ismert módok közül minden esetre azt választjuk mely által legkevesebb fáradsággal legtöbb gyökeres csemetét szaporíthatunk. Hanem, hogy melyik legyen azon legsikeresebb eljárás, arra nézve főképp a gyümölcsfák természete bír befolyással, mert míg egyik faj magról sikerrel szaporítható, addig a másiknál hasonló sikert a gyökérsarjak vagy dugványozás által érhetünk el.

Annyit azonban általában megjegyezhetünk, hogy bármi módon is, de ha nagyobb mennyiségben kívánunk fát szaporítani, azt sikerrel csak fajsokában eszközölhetjük, mivel kisebb helyen úgy az állatok elleni védelmet, mint a szükséges ápolást könnyebben adhatjuk meg a csemetéknek, mintha azok az állandó helyeiken neveltetnének fel. **Gábor József.**

A czinke.

A legvirgonczabb, legélénkebb és legfalánkabb madarak közé tartozik a czinke; kertekben, erdőkben, sövényekben bujkálva, ugrálva a rovarok bábjait petéit keresi — és ennek folytán határozottan a hasznos madarak közé számítatik.

Helytelen eljárásnak nevezhető tehát az, ha összel és télen a különféle czinkék kevesbítettnek; meg nem engedhető, hogy a gyermekek csupa kedvtelésből a czinkének kíváncsiságát felhasználják és különféle török és csapdák segítségével összefogdossák; hanem iparkodjunk tanítás által, jó példa adással és hol szükséges erélyes intézkedéssel oda hatni, hogy a czinkék és egyáltalában minden rovarevő madár bizonyos védelemben részesüljön, továbbá szigorúan ügyeljünk arra, hogy a hasznos madarak fészkei könnyelműen el ne pusztításának, tojásaik meggondolatlanul ki ne szedessenek, az apró ivadék pedig a gyermekek játékszeréül ne használtassék; ha utóbbi állatkinzást hallgatagon elnézzük, akkor nem csak beleegyezzünk a hasznos madarak kevesbítésébe, hanem a fogékony gyermeki szívben megöljük a nemesebb emberi érzelmeket és a vérengző állatias gondolkodásnak vetjük meg alapját.

A nálunk ismeretes szenczinke (Parus major) feje, farka, nyaka fényes fekete, háta zöld, hasa sárgás, szárnya kékes fehér szegélylyel, farka a szélső fehér toll kivételével sziürkés fekete. A nősténynek színezete kevésbé fényes.

A szenczinke nyugtalan, élénk, kíváncsi madár, de azonfelül makacs czivakodó annyira, hogy haragjában az apróbb madarakat meg is öli. Odvas fában, falak repedéseiben, szikla üregekben fészkel, folytonosan jó étvágygyal bíró fiai kizárólag hernyókkal és álcákkal tápláltnak.

Nyáron nagyobb erdőségekben és éjszaken tartózkodik, összel csapatosan érkezik erdeinkbe, gyümölcsöseinkbe, faluk és házak közelében, hol ügyesen, gyorsan, meglehetősen étvágya által hajtva a rovarok petéit bábjait keresi fel; de megesi még a tők-ugorka-nápraforgó-kendermagot és mákot is.

A czinkének nagy haszna abban nyilvánul, hogy fáink veszedelmes ellenségeit már akkor pusztítja, irtja, midőn pete-

tojásalakban még kárt nem tettek; azonfelül nagymennyiségű hernyó, báb, álcza és kifejlett rovar alig képes falánságát kielégíteni. Csak azt lehet fájlni, hogy hidegben és főképpen zuzmorás időben sok czinke éhen pusztul el, ezt megakadályozandó szükséges volna a kertekben kendermagot hinteni vagy menhelyül gyümölcsfáinkra kilyukgatott tökök helyezni.

A kék czikének (*Parus ceruleus*) homloka fehér, fejteteje kék, háta sárgás-zöld, szárnya és farka kék színű. Még vidorabb és élénkebb a szénczikénél, gyorsan és ügyesen ugrál ágról ágra, megvizsgál mindent hol valami enni valót találhatna. Ő már válogatosabb, mert magvakat nem eszik.

A szurkos czinke (*Parus ater*) fekete színe, gyengébb szőre és lába által különbözik a kék czikétől. Télen bokros erdős helyeken, továbbá kertek és gyümölcsösökben tartózkodik, nyáron pedig tülevelű fák erdeiben van állandó lakhelye és ott a tülevelű fák legveszedelmesebb ellenségeit, legyen az pete, hernyó, báb, álcza, bogár, lepke, kevesbiti. Szükség esetén megeszi nevezett fák- és egyéb bogyós gyümölcsök magvait is.

A szurkos czinke a tülevelű fák leghasznosabb madara.

A búbos czinke (*Parus cristatus*) ravasz kíváncsi, fehér hegyes tollbokrétával fején szép madárnak mondható, életmódja és tartózkodási helye a szurkos czikéével azonos, csak kevesebb számban található mint az.

Nem tartozik ugyan ide, de gyakran a czikék társaságában található a nálunk élő madarak legkissebbike az ökörszem (*Troglodytes parvulus*) a legsűrűbb növények ágai között élénken gyorsan tova surran, ügyel mindenre, de leginkább hernyók, nyüvek, pókok nem kerülnek el figyelmét, ezeket vadássza nyáron és télen. Midőn kerteink és házaink közelébe húzódik, megtekint minden repedést, minden hézagot és jaj azon rovarnak, melynek rejtekét megleti.

Ébner Sándor.

A luczernamag hamisításairól.

A luczerna magot újabb időben hamisítják különösen a *Medicago arabica* L. és még inkább a *Medicago hispida denticulata* Urb. magjaival. A gyapjuban, mely a tengeren át jön Európába, a fent említett két *Medicago*, továbbá a *Xanthium spinosum* és ritkábban a *Xanthium italicum* magjai találhatóak. Ezen „bojtorjánok“ nagyon nehezítik a gyapju mosását. A magvakat előbb nem értékesítették, míg Bremen vidékén egy gazda Smidt Dungenben, a magvakat elvetette és habár a fajok egy évesek voltak, kielégítő eredményt nyert. Eltekintve, hogy elég jól jövedelmeztek, igen nedves helyeken elnyomták a zsurlót. Ez ugy látszik másokat azon gondolatra juttatta, hogy a két *Medicago*-val luczernamagot hamisítsanak és hogy a csalást fel ne lehessen ösmerni, a magvakat nagy melegségnek kitették és csirázásra képtelenné tették. Wittmack figyelmeztetett, hogy szükséges a luczernamagokat meg próbálni, valjon csiráznak-e és egyben megnézni, mivel hamisítottak. A *Medicago hispida denticulata* és a *M. arabica* magjai nagyobbak, inkább babalakuak, mint a luczernamagé; magvaik a végek felé szépen ivesek, míg a luczernánál az egyik vég felé inkább ékalakuak és pedig azon vég felé, merre a gyökecske van. A hamisításokat gyakran

az által lehet felismerni, hogy sok mag fekete vagy feketés barna. A luczerna magban néha egy fészkes növény a *Carduus tenuiflorus* gyümölcseit is találták, sőt egyes vasfogokat is, a melyek azon eszköztől származnak, melynek segítségével a gyapjut tisztítják.

(S. B. n. F. B.)

Erdő nyavalya.

(Wald-Krankheit.)

E betegség kora tavasszal, midőn a gazda gyakran már csak nagyon kevés szénával rendelkezik, szokott fellépni, előfordul ugyan a lónál is, mindazonáltal leggyakrabban szarvasmarha, juh és kecskét támadja meg. Létrejötté a következőképpen történik: megszökülvén a takarmány, a gazda, mihelyt a hó elmegy és az idő engedi, marháinak legalább egy részét kicsapni kénytelen, a legelőn azonban még kevés a fű és az állat jól nem lakhatik. Ha már most a legeltetés erdőben, vagy annak szélén történik, úgy az éhes marha mohón fogja csillapítani étvágyát a kirügyező galyakból és ebből ered a fent nevezett betegség. Ezen okhoz hozzá járulhat még, ha a gödrökben hátra maradt hó levét itatjuk, szóval ha a marhák nem részesülnek a minden körülmények közt mulhatatlanul szükséges friss ivóvizben. Gyakran az egész nyáj szenved e bajban és pedig minden állatnál egy és ugyan azon okból jön létre és így tehát mint helyt álló járvány szokott fellépni.

Hogy e betegséget felismerhessük, a belső szervek munkásságát kell szemügyre vennünk, a mit azok váladékainak rendes vagy rendetlen voltából ítélünk meg. Itt azonban az a kérdés, minő fák rügyeit ették az állatok, ha ugyanis tölgy erdőben voltak, úgy a vizsgálásnál inkább csak a bélsárt vesszük figyelembe; ha pedig tűlevelűek rügyét eszik az állatok, úgy a vese munkásságát is kell tekintenünk. Első esetben a cersav (tannin) hatása következtében nagy foku gyomor és béllob áll be és a felszaggatott hajszáledényekből cseppenint össze gyűlő vért a bélsárban fogjuk találni; az utóbbi esetben pedig ugyancsak véresikokat találunk a húgyban is, a mi a vesebántalomnak következménye. A bélsár a betegség elején kemény, később azonban véres hasmenés áll be.

Hogy e bajt elkerülhessük, mindig ügyelnünk kell arra, hogy marháink reggel és estve legalább 1—2 kilo száraz takarmányt és mindig jó vizet kapjanak.

Egyébiránt ha zöld füre csapjuk is marháinkat, az egyik t. i. a száraz takarmányról a zöldre való átmenet mindig lassu és fokozatos legyen, ellenben mindig tarthatunk az ugynevezett „tavaszi betegségtől“ mely lényegében a most tárgyalt betegséggel megegyezik.

Ha az erdő nyavalya kiütött, első teendő a kórok eltávolítása, ugyanis a marhát rögtön istállóra kell tenni és kezdetben míg szorulása van nyálkás olajos szereket adagolni: 35 cliter mályva levél főzethez 35 cliter bárminő olajat, naponta 2—3-szor adva és gyakori nyálkás allöveteket alkalmazva. Ha vese lob van jelen, akkor ezen szerekhez 18 gramm salétrom savat kell hozzá tenni. Ezen orvoslással, ha a bajt jókor észre vesszük, 100-ból legfeljebb 10 ha elvész. Ha a hasmenés beállott, akkor a nyálkás olajos szereket összehúzó szerekkel kell

össze kötni és pedig 35 cliter ziliz főzethez nagy marhánál kell adni 4 gramm nyers timsót és 4 gramm vasgálicot 2—3-szor napjában; az éves borjunak ezen adagnak $\frac{1}{4}$ részét; 2 évesnek felét, a 3 évesnek annak $\frac{3}{4}$ részét.

Biró Géza.

A galamb gyomirtó állapot.

Kár a galambot a mezőn lelőni, mert ha néha kárt teszen is, tulhaladja azt azon haszon, a melyet a gyommagvak felszedése által okoz. Vizsgálja meg a gazda a mezőről haza érkező galamb begyét és ezt különböző gyommagvakkal telve fogja találni, de nem csak gyommagvakat, hanem már kikelt kisebb gyomokat, nem különben gyomok rügyeit és bimbóit is szereti és így azok számát kevesbbiti.

Éljen Mikháza!

Micsoda az a Mikháza?

Egy kis falu Maros-Tordamegyében, 126 házzal és abban 542 derék magyar lakossal. —

Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmánya a jelen év elején köriratot intézett a közigazgatási, egyházi és tanügyi hatóságokhoz, melyben az „Erdélyi gazdát” figyelmükbe ajánlotta és annak minél tömegesebb előfizetését kérte!

Sokáig esend volt, semmi válasz nem jött, még csak ígéretet sem kaptunk.

Hosszas várakozás után végre betoppan a postás és hoz 11. előfizetőt, köztök öt mikházi lakost, melyet szolgabíró T. Kovács Antal ur Mikházán és annak közel vidékén gyűjtött!

Valjon hány előfizetője lenne lapunknak, ha a Királyhágon innen földmiveléssel foglalkozó magyar ajku lakosságnak mindenünnen bár egy százaléka is zászlónk alá sereglene?

Valjon ki lesz a szép példa első követője?

Reméljük, sőt hisszük, hogy a felkért egyének már most, látva a sikert, nemes versenyre fognak kelni: azért éljen a buzgó kezdeményező, éljen Mikháza!

Vidéki gazdasági tudósítások.

Egerpatak, 1877 ápril 10.

Az őszi vetések — noha a vetés későn esett és a talaj a rendetlen időjárás miatt kétféleg megmunkálható nem volt — szépen diszlenek, elég tömöttek és nem tűzhelyesek. — A tavaszi vetése a gyakori esőzések miatt lassan halad előre, a magasabb fekvésű déli oldalak már el vannak vetve. Rétek és legelők zöldbe borultak, barmaink naphosszant a szabadban legelésznek, estve és reggel száraz eledellel takarmányoztatnak. Gyümölcsfákon általában sok a virágrügy. Gabona ára valamivel alább szállott, oka az utak javulása és nagyobb gabnakészletek piacrahozatala. Időjárás kövér, gyakori esővel és meleggel.

Márk István.

Dicsőszentmárton, 1877 ápril 13.

Évi rendes juhvásárunk kezdetét vette, kereslet és kínálat egyaránt nagy. Tenyész kos 7—9 frt, fejős juh bárányal 6—8 frt. Kecske fejős 3—4 frt. Időjárásunk kedvező. Gyümölcs és szőlő jó termést ígér.

Székely János.

Csikszereda 1877 ápril 14-én.

Hozánk a tél november elsejével köszöntött be, de állandó havunk csak egy hónapig volt, azután sovány szelek, hideg derek és gyenge havazások váltogatták egymást egész télen. Március 19-kén szokatlan mennydörgés és villámlással jött és lepelt meg az első nagy zápor. Késői őszi vetéseink gyengék, foltosak és igen sok helyen kiszántattak. Takarmányunk bővében van, mert a múlt évi füves szalmákkal igen jól lehetett pótolni a kevés, de tápdus havasi, valamint a bőven termelt, de a sok esőzés által kilúgozott réti szénákat. Ápril 6-án megkezdődött a tavaszi vetése zabbal és azóta — kellemes időjárásunk lévén — fennakadás nélkül folytathatjuk mezei munkáinkat. Szépen zöldelő réteinken kisebb gazdasági állataink vigan legelésznek. Az ellési szaporulat — tekintettel arra, hogy nálunk az állattenyésztés még teljesen a természetre van hagyva — kielégítőnek mondható; a termények és marha ára magas.

Deák Ignác.

Szék, 1877 ápril 15-én.

Telünk november 5-én vette kezdetét meglehetősen hideg és havazással, mi azonban csak kevés ideig tartott; a tél többi része lanyha volt, gyakori esőzésekkel, míg martius első napjaiban teljesen véget ért, a mikor is a tavasz szép meleg napokkal beköszöntött. Őszi vetéseink jól teleltek s várakozáson felül szépek. Takarmány készletünk a hosszas tél miatt elfogyott; különben is marháink legelőinken már jól legelhetnek. A tavaszi vetés martius 15-én vette kezdetét zab és tavaszbuzával, most azonban a gyakori esőzések miatt csaknem egészen szünetel. Réteinket a tavali nagy záporok megrongálták és jelenleg is nagyobbára vízzel borítottak, legelőink szépek. Gyümölcs- és szőlőfáink elég jól teleltek, ennek dacára azonban kevés termést ígérnek. Szarvasmarháink s juháink közül a tavali vízenyős réteken szedett métely nagyon sokat elpusztított, a megmaradtak szépek, ellésük rendszeresen folyik. A termények és marha ára kissé emelkedett.

Kiss Sándor.

Baróth, 1877 ápril 16-án.

Az őszi vetések nagy átlagban jók. A tél lanyha, sáros s így kűlmunkára alkalmatlan volt. Erdővidéken takarmány kevés termelt, mert a fű a kiáradott víz által összerontatott. Takarmány csakis a hegyeken és erdőn termelt inkább. Az állatok nagyon gyöngén teleltek és igen örvendenek a szépen zöldelő legelőnek. A juhok a télnek jelentékeny részét legelőn töltötték, mi által jelentékeny mennyiségű takarmány takarított meg. A gyümölcsfák jól teleltek. Tavaszi munkálataink végzésében a folytonos esőzés akadályoz. Ápril első napjaiban kezdetett meg a tavaszi vetés, de azóta kevés vettetett el. Rétek, legelők és luczernások igen szépen indultak. A juhok kielégítőleg bárányoztak. A turó és sajt készítés kiváló szakértelemmel üzemlik. A gabona árak mérsékeltek. A barom ára magas. A napszám alacsony, egy férfi saját kenyeren 45—50 krért dolgozik naponta.

Nagy Imre.

Retteg, 1877 ápril 17-én.

A legutóbbi száraz hideg szelek által szenvedett őszi vetések meglehetősen kijavultak, a rozsdá által sújtott őszi búzák rozsdás hajtásaitak elhullatván, újból sarjaztak, és e vidéken általában meglehetősen remélhető. A tavaszi munka még alig kezdődött, a sok eső miatt, egy két dolgozó nap volt maig, ez is csak magasabb és szárazabb talajon, első vetésünk zab. A rétek általán víz alatt vannak. A puha talaju legelőn a marha taposása sok kárt okoz és a fű növekvést megakadályozza. Szőlők jól teleltek, de félt, hogy a jelenleg beállott hideg azokra ártalmas leend, itteni vidéki szokás szerint a felhuzás, karózás befejeztetett; a nyitás folyamatban van. A házi áll-

latok diszlésére szintén alkalmatlan az időjárás, miután a folytonos esőzés miatt azokat kiereszteni nem lehet. A terményárak nem változtak.
Brunner Károly.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Beszterce, Déva, Fogaras, S.-Szt.-György, Torda és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészét leütve, a maradék agyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P.o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészt, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Eladó szőlővessző.

25,000 darab rajnai riesling sima vessző ezere
Gáldon helytt 5 fnt. (26.) (1—3.)

Kapható **B. Kemény Lászlónál** Alsó-Gáldon u. p. Tövis.

TAUFFER FERENCZ magkereskedő Kolozsvártt,

ajánl vetőmagul:

hópehely, fehér rózsza, Extra Early Vermont és Early Rose **burgonyákat**, valódi oberndorfi sárga takarmány **répa magot**, melyből kiváratra **mintául** répákkal szolgálók, továbbá nagy választékú gazdasági, kerti és virágmagvakat, **Pignoletto** törökbúzáat, Saynor- és Cook-féle angol kertész **késeket** és ásókat.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve szolgáltatnak ki.

(1.)

(16—52)

(25) **A Hohenberg-Onderka Márczelné, szül. gróf Haller Louise** (1—4)
első erdélyi tyuktenyésztő-intézetében kapható tojások 1877. évi árjegyzéke.
Fehéregyháza, u. posta Segesvár.

Nr	Fajok elnevezése	drb. ára kr.	Nr	Fajok elnevezése	drb. ára kr.	Nr	Fajok elnevezése	drb. ára kr.
1	Cochin-China, sárga	25	21	Páduai, aranylack	35	2	Pulyka, fehér	30
2	Cochin-China, fehér	25	22	Páduai, chamois (Viktoria)	30	3	Pulyka, sárga	30
3	Cochin-China, kendermagos	25	23	Páduai, kendermagos	30	4	Pulyka, világos hamu színű	30
4	Cochin-China, sötét barna	25	24	La Flésch, fekete	25	5	Pulyka, vegyes színű	20
5	Cochin-China, fekete	25	25	Tiroli, magas hangu	25	Réczék.		
6	Brahma Putra, világos	25	26	Dorkings, fehér	25	1	Aylesburg, fehér	30
7	Brahma Putra, sötét	25	27	Olasz, paraszt tyuk	20	2	Rouen, sötét barna	30
8	Yokohama, fehér és barna	35	28	Borzas tyuk, minden színű	15	3	Schwédiai, kék	30
9	Maláy, barna	30	29	Fehér Bántám	30	4	Norwegiai, világos barna	20
10	Maláy, tarka, magas lábu	30	30	Fekete Bántám	30	5	Panama, zöldes fekete	20
11	Houdan, fekete, fehér petytyekkel	25	31	Harczbántám	30	6	Kontyos, fehér	20
12	Crève Coeur, fekete	25	32	Aranybántám	30	7	Kontyos, szürke	20
13	Crève Coeur, hamvas	25	33	Ezüstbántám	30	8	Pézsmá récze, fehér	30
14	Crève Coeur, világos szürke	25	34	Puja tyuk, minden színben	15	9	Pézsmá récze, fekete	30
15	Spanyol tyuk, fekete, fehér ábrázattal	25	35	Legpujább, fehér tuka	30	10	Schwédiai, szürke kised	15
16	Hollandiai, fekete, fehér nagy konttyal	30	36	Schweiczi tyuk	35	11	Vadréce, sötét színű	15
17	Hamburgi, aranylack	25	37	Breda, fekete	25	12	Chamois színű, igen szép	20
18	Hamburgi, ezüstlack	25	38	Szeremley vagy Csórényaku tyuk	50	Ludak.		
19	Páduai, fehér	30	39	Gyöngytyuk	20	1	Toulousi, szürke	40
20	Páduai, ezüst színű	30	40	Páva, szürke, közönséges	30	2	Pommeri, fehér, szürke folttokkal	40
			1	Pulyka, fekete	25			

A tojások szétküldése május elején kezdetik meg. — A begyülvendő megrendelések egymásutáni sorozatban fognak teljesíteni faládákban gondosan berakva, postai utánvétel mellett. Csomagolási illeték 30 kr. — Egyszersmint tudattatik, miszerint minden innen vett külföldi tojásból kikelt tyukok és kakasok minden időben per 2 fnt darabja szívesen visszavétnék.

„VICTORIA“ biztosító-társaság Kolozsvártt. (Alapított 1865-ben.)

Forgalmi kimutatása: (1875. december 31.)

Összes bevételek kezdettől (1865)—1874. év végéig	o. é. 19.606,023 frt 99 kr.
Bevétel 1875-ik évben	o. é. 2.602,042 frt 73 kr.
összesen	o. é. 22.208,066 frt 72 kr.
Kifizetett károk kezdettől (1865)—1874-ik év végéig	o. é. 6.680,656 frt 27 kr.

Kifizetett károk 1875-ik évben	o. é. 793,469 frt 47 kr.
összesen	o. é. 7.474,125 frt 74 kr.

Kiosztott nyeremény kezdettől 1875-ik év végéig	o. é. 439,738 frt 69 kr.
Évi díjbevételek	o. é. 1.000,000 frt — kr.

BIZTOSÍTÁSOKAT FOGAD EL:

- a) tűzkárok ellen (ha villám-ésapás által okozottak is) épületekre, gyárakra, készletekre, ingókra stb.
- b) jégkárok ellen, teljes kártérítéssel;
- c) az ember életére, minden módozatokban — és közvetlítő
- d) a túlélési csoport biztosításokat.

A folyamatban lévő széna és gabonakészlet — biztosítási idejére különösen is felhívják a közönség figyelmét. Biztosítatnának ugyanis tűz ellen mindenféle gabonaneműek, asztalok, gabonákban vagy csűrökben, úgy takarmányok is szabad ég- vagy fedél alatt. Nagyobb összegű biztosításoknál, úgy azoknál, kik jégben is biztosítottak és káruk nem volt, vagy olyanoknál, kik épületeiket is együttesen adják fel — különös kedvezmények nyújthatnak.

Tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a cséplőgépek használata naponként általánosabb lett, minek folytán az elcséplés az eddigénél gyorsabban történik, a „Victoria“ azon kedvezményt léptette életbe, hogy azon felektől, kik gabonáikat géppel csépeletetik, egy havi tartamra is fogad el aránylagos díj mellett biztosítást.

Elcseplés után a biztosítás — ha a rakodási hely és idő bejelentetik; a szemre is kiterjed.

Az ügynökségek utasítva vannak, a közönségnek minden felvilágosításokkal, nyomtatványokkal szolgálni, a biztosításokat felvenni és esetleges kívánásokat ide bejelenteni.

Központi iroda: Kolozsvártt, főtér 26-ik szám.

Vezérügynökségek: Bécs, Budapest, Grätz, Prága, Szeben.

Főügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Pozsony, Szeged, Tcmesvár és Triest.

Vidéki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében.

A „VICTORIA“ biztosító társaság 10 éves működése alatt, kötelezettségének mindég hiven és pontosan megfelelvén, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és minden idegen elemtől ment intézet által eszközöltetni.

(5)

(8-26)

„VICTORIA“ biztosító társaság.

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)					100 kilo		1 köbméter	1 kilo	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28
Brassó	apríl. 13.	1020	760	530	430	275	480	220	100	360	36
Csik-Szereda	apríl. 11.	1165	940	715	650	350	600	600	200	150	28
Décs	apríl. 14.	900	840	580	—	300	360	520	155	200	36
Déva	mart. 17.	1000	900	840	600	740	650	420	180	220	32
Erzsébetváros	apríl. 14.	820	700	600	—	380	400	330	160	300	36
Fogarás	dec. 14.	775	670	450	450	200	425	140	36	—	24
H.-Fehérvár	apríl. 14.	926	726	600	—	360	376	350	170	300	40
Gy.-Sz.-Miklós	apríl. 14.	1050	700	625	625	275	525	110	25	—	28
Kolozsvár	apríl. 19.	1000	—	600	—	320	420	260	160	360	38
M.-Vásárhely	apríl. 12.	950	780	700	400	370	400	389	70	380	36
Naszód	apríl. 12.	1000	930	830	330	265	380	250	100	250	28
Nagy-Enyed	apríl. 12.	950	750	675	—	326	425	340	130	235	36
H.-Szeben	apríl. 17.	910	750	590	600	270	470	220	120	350	40
Szeged	apríl. 12.	920	730	610	—	330	420	140	80	180	36
Szegesvár	apríl. 12.	950	800	580	480	270	440	250	150	200	28
S.-Sz.-György	apríl. 9.	950	800	580	—	270	410	350	75	450	34
Szamosujvár	apríl. 16.	960	590	580	—	270	410	350	75	450	34
Sz.-Régen	apríl. 12.	940	680	615	355	250	425	270	140	285	34
Sz.-Udvarhely	apríl. 10.	900	750	700	—	350	450	250	50	200	36
Torda	apríl. 7.	1150	900	575	400	375	400	380	40	300	36
V.-Hunyad	mart. 31.	1000	700	600	—	300	500	200	100	300	36

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krjával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tet-szés szerint akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	széri hirdetésnél										
	forint										
1/16 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360	
3/16 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180	
2/16 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90	
2/16 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50	
1/16 v. tízhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészes engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.